

Jaromíra Čoupková

ITALŠTÍ OBCHODNÍCI A ŘEMESLNÍCI
VE MĚŠTECH
UHERSKOHRADIŠŤSKÉHO OKRESU

Pro výzkum usazování italských obchodníků v našem regionu připadají v úvahu pouze města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Uherský Ostroh. Pobyt italských obchodníků sice nelze vyloučit ani v městečkách, z žádného se však nedochovaly potřebné prameny. I pro uvedená města máme k dispozici poměrně omezenou pramennou základnu, která nám dovoluje z obyvatel města zachytit pouze ty, kteří vlastnili měšťanský dům a byli tedy plnoprávními měšťany.¹ V těchto pramenech se většinou neuvádí původ příslušné osoby a lze ho pouze odhadovat podle příjmení, která však byla často počestěna nebo poněmčena, případně nahrazena příjmením novým, které sice často obecně označuje původ (Vlach), avšak zároveň zastírá příslušnost k určité rodině. Pokus o zjištění původu v matričních zápisech také vždy nepřinesl očekávaný výsledek.²

Pro označení osob, příšlých z Itálie, se v našich česky psaných pramenech užívá označení Vlach (v pramenech latinských *Italus*), které především na počátku sledovaného období úplně nahradilo původní příjmení.

Nejstarším takto zachyceným Vlachem – a zároveň jediným v tomto městě – je LORENC SALEŠ (viz švýcarský rod Salis v Třebíči, s. 63 – pozn.red.), který 3. března 1589 koupil v Uherském Ostrohu dům se vším příslušenstvím (sadem, loučkou, poli). Vejrůnkové peníze skládal každoročně o vánocích až do roku 1597 a v listopadu 1598 dům prodal. V záznamech o splátkách je psán jako Lorenc Vlach, až v posledních dvou letech znovu jako Lorenc Saleš.³

V Uherském Hradišti se v roce 1600 objevuje ANDREAS VLACH jako jeden z rukojmí při prodeji domu. V letech 1601 a 1602 pak byly splátky (vejrůnky) na dům vydávány KRYŠTOFOVI VLACHOVI na díl jeho manželky Anny.⁴ V roce 1603 pak byl prodán grunt nebožtíka ŠTEFANA VLACHA jeho synovi ANDREASI VLACHOVI a z výtěžku prodeje byly uhrazeny podíly pro dědice Andrease a Kateřinu. Podle dalších záznamů se Kateřina, sestra Andrease, nazývaného BĚLIN, stala manželkou Šebestiána Piemonta. V roce 1616 je Kateřina zmiňována jako nebožka⁵ – zemřela již asi v roce 1608 (viz níže u rodiny Piemontů). V roce 1637 se prodával pustý grunt po Andreasovi Belinovi.⁶

Držitelem jednoho z domů byl v roce 1606 MIKULÁŠ VLACH.⁷ Toho lze zřejmě ztotožnit s Mikulášem Dalmarem, o němž bude více řečeno v souvislosti s Linhartem Meneanem.

Stejným přízviskem je označena také JUDA VLAŠKA, která podle zápisu z roku 1661 postoupila již v roce 1657 dům svému zeti Václavu Maixnerovi. Rukojmími byli Šimon Reventa a Hieronim Caneval.⁸

Na počátku 17. století žil v Uherském Hradišti ELIÁŠ FRANC, Vlach (v dalších zápisech nazývaný také ELIÁŠ VLACH), který roku 1603 koupil dům sirotků po LINHARTU MENIANOVI (později psán Menean), když se oženil s jeho vdovou Kateřinou. Rukojmím při tomto prodeji byl již zmíněný Mikuláš Vlach. Peníze pro Menianovy sirotky Jana a Kateřinu v roce 1604 složil Zachariáš Kurcbergr s „Honzem Dalmarem, Vlachem z Lipova, a MIKULÁŠEM DALMAREM“, v roce 1606 pak složil 40 zlatých na tento dluh Mikuláš Dalmar i na místě Jana Dalmara. Téhož roku však zemřel i Eliáš Vlach, a sice před 23. červnem 1606, kdy byl jeho grunt prodán Michalovi Kloboučnickovi s tím, aby sirotky po Eliášovi, Zuzanu a Jakuba, „až do zrostu choval a na ně svého vlastního měšce a ne z jejich podílů šaty jednal“.

Obraz majetkových poměrů těchto obchodníků poskytuje stručný inventář společné pozůstalosti Linhart a Meneana a Eliáše Vlacha France, který se dochoval v městské purkrechní knize.⁹ Podle něj se v domě našlo na hotových penězích 40 zlatých a 25 grošů, dále šaty ložní a vinuté, které byly prodány stejně jako část ženských šatů. Bílé ženské šaty byly vydány sirotku Kateřině a některé mužské šaty „choděcí“ sirotkům Janovi a Jakubovi. Cínového nádobí bylo za 9 zlatých, zásoby potravin, stoličky a stoly tvořily součást domu. O stříbro se rozdělili Jan a Kateřina, co náleželo Jakubovi, bylo prodáno „i s prstýnkem žlutým“ za 8 zlatých a rovněž tak jeho podíl na cínovém nádobí za 3 zlaté a na bílých vinutých šatech za 7 zlatých a 19 grošů.

Největší položku v majetku však tvořilo 189 zlatých a 3 groše za prodané koření, které prodali výše zmínění Mikuláš Dalmar a Zachariáš Kurcbergr. Z této sumy odvedl Mikuláš Dalmar 40 zlatých rýnských a Zachariáš 28 zlatých 17 grošů. Všechny utržené peníze zůstaly uloženy na radnici a bylo z nich vydáno Janovi a Kateřině („Kače“) za peřiny po 6 zlatých a Kateřině na doplacení pásu 3 zlaté.

Nový majitel domu rovněž skládal vejruňkové peníze, z nichž 6 zlatých bylo v roce 1607 dáno Janovi, „sirotku nebožtíka LENHARTA VLACHA, když šel do Prahy na učení“, v roce 1610 dostal 3 zlaté „když šel do Vídně“, ještě téhož roku mu bylo odesláno 18 zlatých do Prahy a 6 zlatých dostal na radnici „když přišel z Vídně“.

Mikuláš Dalmar splácel svůj dluh za prodané koření po malých částkách ještě v roce 1611 a ručil za něj celým svým majetkem. V roce 1613 již neměl čím splácat, proto mu městská rada zabavila vinohrady a

převzala na sebe povinnost sirotky vyplatit. Mikuláš žádal vinohrady zpět a nabídl za ně svůj dům, což rada přijala. V roce 1614 prodal již dospělý Jan Menian (Menean) své nároky na domě jeho držiteli.

V pozdějších letech se Jan Menean (nebo též Jan Václav) objevuje jako majitel jiného domu, stal se členem městské rady a v letech 1634-1638 byl primátorem. Po smrti své manželky a dětí v roce 1639¹⁰ se stal knězem a v letech 1641-1653 byl farářem v Derfli (dnešní čtvrť Sady) a v Kunovicích. Jako Jan Menean z Kvitemberku nebo Cvitenberku je v Hradišti naposledy zmiňován v roce 1650, zemřel v Kunovicích roku 1653.¹¹

Příjmení Franc najdeme také v Uherském Brodě. Dne 19. listopadu 1661 se připověděl k městu JAKUB FRANTZ „z Vlach z města Dalles“ (tj. Dalès – pozn.red.). Podle poznámky po straně zápisu byl zabit Turky při jejich vpádu do Uherského Brodu v roce 1663.¹²

Dalším uherskohradištským měšťanem, jehož italský původ je zřejmý, byl ŠEBESTIÁN PIEMONT, který zde roku 1606 koupil dům a v jiném záznamu z následujícího roku vystupuje jako rukojmí při prodeji domu spolu s Janem Batistou. Podle jednoho zápisu byl městským radním.¹³ V roce 1607 zemřel a zůstala po něm vdova Kateřina (dcera výše zmiňovaného Štefana Vlacha) a sirotek Josef. V roce 1608 již byla mrtvá i Kateřina, neboť byl „dům po nebožce Kateřině Piemontce“ prodán.¹⁴

Podle dochovaného vyúčtování prodaného majetku¹⁵ bylo za všechny věci z domácnosti kromě zahrady a stříbra utrženo 92 zlatých a 1 1/2 groše, z toho bylo zapláceno služce za službu 2 zlaté a 15 grošů a za obuv 21 grošů, pak jakémusi Brychovi za tři neděle hlídání v domě po smrti majitele 2 zlaté a 20 grošů a 1 zlatý za víno. Stříbrné koflíčky, knoflíčky a mosazný řetěz byly odvedeny do sirotčí truhlice, stejně jako utržené peníze z prodeje.

Vyúčtování celého dědictví je z 23. února 1616.¹⁶ Pohledávky u Jana Purka a městské rady činily na hotovosti přes 204 zlaté a u Andream Belina 83 zlatých a 11 grošů. Na dvou domech měl Šebestián Piemont k vybírání 72 zlatých a 240 zlatých, k majetku patřil vinohrad v ceně 76 zlatých a sad odhadnutý na 230 zlatých, celková hodnota jeho majetku činila něco málo přes 905 zlatých. Z toho náleželo radním za odhad, na klášter a na kostel 102 zlaté a 5 grošů, zbytek zůstal k rozdělení po 200 zlatých a 26 groších na jeden podíl. Nápadníky dědictví byli „Anděl, Odorik, Antonín Piemontové z dědiny Buga (tj. Buie – pozn.red.) v zemi vlaské a Andreas Belin, měšténín města Hradiště“. Zmocněncem Anděla, Odorika a Antonína byl Florián Piemont, jemuž byly vydány tři podíly, představované sadem, částí dluhu městské rady a splátkami na domech,

zbytek připadl Andreasi Belinovi v podobě vinohradu, části dluhu městské rady a 83 zlatých na hotovosti. V březnu téhož roku se konalo další porovnávání v souvislosti s nákladem na pohřeb sirotka Josefa. Během roku zřejmě zemřel i Florián Piemont, neboť v březnu 1617 bylo jeho ovdovělé manželce Martě vyplaceno ze sirotčí pokladny přes 10 zlatých z nároku Anděla, Odorika a Antonína a v květnu 1620 ještě 2 zlaté a 15 grošů.

Po letech – v roce 1631 – je v matrice zaznamenán sňatek Maryny, dcery „nebožtíka Vlacha Piemonta“.¹⁷

Dále se v Uherském Hradišti po řadu let objevuje PETR TOMASI, jehož lze nepochybně ztotožnit s Petrem Domasim, který koupil v roce 1618 dům a ještě téhož roku ho prodal. V roce 1631 koupil jiný dům Petr Tomasi (zde psáno Tomasius), Vlach, snad totožný s Petrem Vlachem, který se zde v únoru toho roku oženil.¹⁸ V květnu 1637 Petr Thomasi koupil pustý grunt za 20 zlatých moravských a v září 1638 znovupostavený dům prodal za 450 zlatých.¹⁹ V jiném zápisu je k roku 1644 uváděn jako „handlíř a spoluradní zdejší“ a v roce 1646 byl již mrtev, neboť jeho vdova Anna v březnu prodala díl jeho dvoru hraběti Rotálovi²⁰ a v říjnu téhož roku se znovu provdala (jako „vdova po nebožtíku Petru Vlachovi“).²¹

Hradišťským měšťanem se stal také vojenský hejtman THADEO TROMBETA, když v roce 1624 získal sňatkem s vdovou Veronikou dům, který držel až do roku 1675. Do roku 1664 vlastnil také dvůr ve Starém Městě.²²

Pouze jednou se v pramenech objevuje DAVID DEQUARDINY, a sice již jako nebožtík v roce 1625, kdy byl prodán jeho dům.²³ Jen o málo bohatší zprávy máme o Vlachovi JANU DONEDIM, který se v únoru 1633 oženil se „služebnicí u pana Menyana“ Markétou a v roce 1637 byl jedním z účastníků prodeje pustého místa v Prostřední ulici.²⁴ V roce 1644 byl již mrtev a jeho grunt koupil Petr Tomasi.

V roce 1646 byl jeden měšťanský dům prodán PETROVI SPECIAROVI, ještě v témž roce byl tento měšťan svědkem na svatbě vdovy po Petru Vlachovi (resp. Tomasim) a nadále už není o něm zmínky.²⁵ Roku 1655 však bylo pusté místo vedle radnice prodáno FLORIÁNOVI SPECIAROVI, Vlachovi, „pro krám kupecký s jednou světnicí, komorú, kuchynkú, sklepem pro krámské věci“. Městská rada mu zdarma poskytla stavební materiál a dům byl vystavěn roku 1656.²⁶ V roce 1678 tento dům již znovu náležel městu, zatímco Florián Speciar již v roce 1661 koupil jiný dům. Prodal ho před rokem 1688²⁷ a pravděpodobně se odstěhoval do Uherského Brodu, kde se v téže době

objevuje osoba stejného jména. K městu Uherskému Brodu se 1. března 1687 připověděl FLORIÁN SPEZIAR, „rodič z města Caroy (Incjaroi – pozn.red.) z vlaskej země“.²⁸

V roce 1654 koupil dům v Uherském Hradišti zedník, zapsaný jako Jeremiáš Kanal(!). Podle celkem pravděpodobné domněnky Fišerovy²⁹ mohlo jít o stavitele zdejší jezuitské koleje. V dalších záznamech je psán Ganival či Kanival, od roku 1672 Hieronim Kanival, Cannival, 1661 vystupuje jako rukojmí HIERONIM CANEVAL. Ještě 16. března 1683 složil vejruňkové peníze a 22. března 1684 již skládá peníze jeho vdova Dorota, která se objevuje naposledy v roce 1687.³⁰

Jako zedník je zapsán v pozemkových knihách ke dni 23. 8. 1666 také JOSEF BULÁK „z města Rofle (Roveredo, v Graubündenu – pozn.red.), ze Vlach z Kryzonu“,³¹ který se zde oženil, byl přijat za spoluměšťana a požádal o připsání domu s pozemkem k dědičnému užívání. Dům splácel do roku 1704, již v roce 1707 však jeho vdova odstupuje dům svému novému manželovi.

Podobně neitalským jménem jsou zapsáni v matrice v roce 1661 JAN BULIN s nečitelným místem původu „*in Italia*“, a v předchozím roce „*Italum ex ditione Venetà*“ JAN ŽELEZNÍK, jehož příjmení vypovídá víc o povolání než o původu.³²

V roce 1676 koupil od městské rady za 400 zlatých dům, zkonfiskovaný předchozímu majiteli, Vlach PETR POLA.³³ „JAKUB POHLA, Vlach, předložíc requisita připuštěn jest k juramentu měšťanskýmu“ 5. března 1688, když již 9. 2. 1688 koupil za 500 zlatých moravských dům dědiců Prunsteinerovských, z nichž jednu dceru, Marynu, měl za manželku.³⁴

Pro italský původ ŠIMONA REVENTY mluví kromě příjmení pouze jeho častý výskyt ve funkci rukojmího při majetkových transakcích jiných Italů. V matričním záznamu je uveden jako kožešník původem „z Baganova“ (Borgonovo v Graubündenu? – pozn.red.), který se 1. srpna 1650 oženil s Markétou, vdovou po členu zdejší významné rodiny Jiříkovi Českém.³⁵ V té době zřejmě také získal dům, který splácel do roku 1661. Roku 1669 vdova Markéta dům prodala.³⁶

PETR GIULIA složil měšťanský závazek 1. července 1684 a prokázal se listem od rodu.³⁷ Již 21. února 1677 se oženil s Alžbětou, dcerou zemřelého měšťana Jakuba Cornelia a v matričním zápisu je uveden „*Italum Alesia ex Carnia*“ (tj. Dalès v Karnii – pozn.red.).³⁸ V roce 1685 vdova Anna Korneliuska svému zeti Petru Džulianovi (později je psán též Žulian) prodala dům. Džulian zemřel před říjnem 1692, kdy se vdova Alžběta Žulianka znovu provdala.³⁹

V pozdějších letech koupil dům v Uherském Brodě ANTONI JULIATI (opraveno na JULIAN, později psán též Juliani). Koupě byla dodatečně zapsána v roce 1717 a jeho jméno se objevuje znovu v roce 1748.⁴⁰

V roce 1684 se stal měšťanem rovněž kramář DOMINIC KOMIN, Vlach z Arteni (tj. Dartigne – pozn.red.).⁴¹ JAN COMIN, přijatý za měšťana 3. listopadu 1713⁴² je zřejmě totožný s JANEM KAMIJNEM, který v roce 1736 prodal dům. Jejich příbuznými či potomky možná byli také uherskobrodští provazníci CAREL KOMIN, přijatý za měšťana 25. září 1725 a WENZL CAMIN, přijatý 19. dubna 1771.⁴³ Karel Camin se v roce 1739 oženil jako vdovec s Magdalenou Povolnou⁴⁴ a objevuje se v purkrechtní knize ještě v roce 1740. V roce 1754 uherskobrodský měšťan Karel Komin uzavřel svatební smlouvu s Annou, vdovou po měšťanu Francovi Albrechtovi⁴⁵ a Václav Komin v roce 1772 koupil v Uherském Brodě dům.⁴⁶

ANTONÍN ERNA do Uherského Hradiště přišel z Vyškova a oženil se zde v listopadu 1661.⁴⁷ Ještě v roce 1678 držel dům, který později od vdovy Alžběty Ernové zdědily její sestra a neteř a roku 1693 ho prodaly.⁴⁸ Týž rok složené vejruňkové peníze převzal Dominic Comin, jehož vztah k této rodině však není znám.

V únoru 1699 koupil měšťanský dům v Uherském Hradišti ŠTĚPÁN KUCZY, železník,⁴⁹ v říjnu téhož roku (jako Štefan Guczy) uzavřel dohodu se sousedem o přikoupení části pozemku pro zřízení zadního výjezdu z domu. Později je psán Gutzy nebo Kuczy. Zemřel asi roku 1705, neboť naposledy složil splátku v roce 1704 a 1706 už platí vejruňky Joseph Nikoladoni, který si vzal vdovu po Kuczim Mariannu.

KAREL JOSEPH NIKOLADONI složil měšťanskou přísahu 4. srpna 1710 a dohodou z 10. 11. 1710⁵⁰ se zavázal k vyplnění podílu 300 zlatých rýnských své pastorkyni Verunce, dcerce po nebožtíkovi Štěpánovi Kuczim a jeho manželce, též již zemřelé Marianě, rozené Petr-Polové, „pokud by u něho otčíma jako dosud na chlebě zůstati nechtěla“. Slíbil jí také předat několik kusů dobytka, loučku od jejího děda Petra Poly a všechny „šaty choděcí“ po matce. Pro sebe žádal připsání domu, k čemuž městská rada svolila. Dcera Josefa Nikoladoniho Alžběta v roce 1731 dům prodala.⁵¹

Uherskohradištský kupec ANTONÍN VACCANO složil měšťanskou přísahu 31. srpna 1716 a v tomtéž roce koupil měšťanský dům (zde je psán Vaccani). Oženil se v listopadu 1721 s Annou Kateřinou Majmonovou a svědky byli rovněž Italové, žijící však v jiných městech – Rochus Praestinari a Jan Vacano „Nissensis“.⁵² V lednu 1731 byl přijat

mezi měšťany DOMINIC VACCANO, již narozený v Uherském Hradišti, rovněž kupec, který roku 1735 koupil v dražbě dům za 920 zlatých rýnských a o rok později koupila jiný dům Kateřina Vaccano, provdaná Ruprechtová. Příslušník další generace – opět Dominic Vaccano – byl přijat za měšťana v roce 1771.⁵³ Asi se jedná o téhož Dominika, který 1780 zdědil dva domy po své matce Anně Vaccano, dceři Jana Maffe.

V Uherském Hradišti se usazovali nejen italsí obchodníci, ale také řemeslníci. Vedle již zmiňovaných zedníků, jejichž působení ve městě souviselo se stavbou jezuitské koleje a kostela, to byli především kominíci. Zakladatelem významné hradištské rodiny se stal kominář ALBERT POGGLIES, který koupil roku 1659 dům, splácený až do roku 1683. S Marií Alžbětou Pogliessovou vyženil tento dům v roce 1706 Jan Ondřej Eichelbrenner a společně s Barborou Pogliessovou ho prodali měšťanu a komináři Kašparu Pogliessovi, který složil téhož roku měšťanskou přísahu⁵⁴ a v roce 1757 se o něm mluví jako o bývalém zdejším radním a primátorovi. Jeho dcera Alžběta se stala druhou manželkou komináře JANA MAFFE, který se stal zdejším měšťanem v roce 1734.⁵⁵

Syn Kašpara Pogliessa, rovněž kominář, MARTIN POGGLIES v roce 1738 koupil zbořený dům v Uherském Brodě v Hradištské ulici a připověděl se k městu Brodu 9. října 1738.⁵⁶ V říjnu 1741 se oženil⁵⁷ a 1765 je uváděn jako uherskobrodský primátor.

V Uherském Hradišti žili Pogliessové ještě v 2. polovině 19. století a z tohoto rodu pocházela matka významného moravského politika 19. století dr. Aloise Pražáka.

Kominíkem byl také ALBERT MARIA CECHOLA, který byl přijat za hradištského měšťana v roce 1726⁵⁸ a též rok koupil dům (psán Cecholla nebo Checolla, později Czekola). V roce 1734 již byl mrtev a právo k domu bylo vloženo na manžela vdovy Alžběty Czekolové JANA MAFFE, rovněž kominíka (přijat za měšťana 25. května 1734). Podíl na domě měl Alžbětin syn z prvního manželství Jan Czekola. Když Jan Maffe 8. května 1775 zemřel, dům zdědila jeho dcera Anna, provdaná Vaccano, a z její pozůstalosti ho převzal roku 1780 její syn Dominic Vaccano, který ho již 1782 prodal.⁵⁹

Jiné řemeslo provozovali členové rodiny FERDINY. U prvních z nich – Geoga, přijatého za měšťana v roce 1718 a dalšího Geoga, přijatého roku 1751, není povolání doloženo, avšak v roce 1797 přijatý Lorenz Ferdiny byl mečířský mistr. V témž roce 1797 byl přijat mezi řemeslníky také puškař Josef Ferdini a roku 1836 puškařský mistr téhož jména, který se v tomto roce také stal měšťanem.⁶⁰

Dalšími řemeslníky, jejichž italský původ však není jistý, jsou v Uherském Hradišti provazník Linhart Beselin, měditepec Jiřík Mariner a cínaři Thomas Balia a Franc Bourgonetto. Linhart či LEONARD BESELIN (též Beseli) se tu poprvé oženil v roce 1644 a je uváděn jako mládenec „z Šesti Měst z Lužic“. Podruhé se ženíl v roce 1651 již jako zdejší měšťan.⁶¹ GEORG MARINER byl přijat za měšťana v roce 1714, jeho pravděpodobní potomci Josef, Ignác a Jiří, všichni měditepci, jsou zde doloženi v letech 1745-1795. Zmínění cínaři BALIA a BOURGONETTO byli do města přijati v letech 1787 a 1817. V letech 1786-1792 zde najdeme ještě soustružníky Jana Ferdinanda a Tadeáše Brixu a mezi lety 1693 a 1706 kloboučníka Pavla Roma.

Rovněž v Uherském Brodě se objevuje cínař, tentokrát prokazatelně italského původu, JOANNES GYBILLINUS, přijatý 15. prosince 1727. V roce 1754 se stal uherskobrodským měšťanem a majitelem domu malíř FERDINAND DELUKY.⁶² Sporný je původ JOHANNNA MATONY, který v roce 1740 koupil za 172 rýnských dům za kostelem, v roce 1741 ho prodal za 205 rýnských a koupil jiný na dolním rynku. Podle novodobé poznámky měl být sládkem.⁶³

U některých měšťanů ani výslovně uvedený původ z města na Moravě či v jiné zemi monarchie nemusí být popřením jejich italského původu. Příkladem je v tomto ohledu kupec JAN BAPTISTA BLENI (často psaný Pleni). Přestože jeho italský původ je bezpečně doložen z jiných pramenů,⁶⁴ je poprvé uváděn v září 1739 jako „pan Pleni z Prostějova“.⁶⁵ Další zpráva o něm je ze 7. září 1742, kdy na dotaz městské rady, zda je měšťanem v Prostějově, odpovídá, že není, načež mu hradištská rada schválila kupní smlouvu na dům a po získání měšťanství 16. července 1743 byla koupě domu vložena do pozemkové knihy. Bleni 12. července 1748 tento dům odstoupil svému příbuznému Petru Ceronimu. V tomto roce je J. B. Bleni uváděn jako kupec a obchodník (*Kauf- und Handelsmann*).⁶⁶

PETR JOSEF CERONI je zakladatelem nejznámější italské rodiny v Uherském Hradišti. Narodit se měl v roce 1708 v obci Ostana (provincie Cuneo) blízko Milána. V literatuře se traduje, že v roce 1742 opustil domov a odešel do Uherského Hradiště, kde již měl obchod jeho strýc Jan Bleni. Při systematickém procházení matriky přijatých měšťanů se však nyní ukázalo, že Petr Ceroni je zde evidován poprvé již v září 1739 a potom znovu pod dosud uváděným datem 12. července 1748. Z radních protokolů se dovídáme, že již 18. září 1739 zde Petr Ceroni koupil malý domek za 225 zlatých a žádal o potvrzení kupní smlouvy s tím, že by chtěl být přijat za měšťana. Na dotaz radních, zda žadatel vede obchod

nebo s kým je ve společnosti, prohlásil, že je ze čtvrtiny společníkem pana Pleniho z Prostějova. Městská rada smlouvu schválila, ale pro udělení měšťanství požadovala předložit do roka a dne řádný list od rodu. V následujícím sezení (22. září) Ceroni nabídl křestní list (*Taufzettel*) za řádné svědectví svého počestného narození a byl připuštěn k přísaze věrnosti s tou podmínkou, že nepředloží-li do roka a dne list od rodu (*Geburtsbrief*), po uplynutí lhůty má být měšťanského práva zbaven. Petr Ceroni tedy 25. září složil „*juramentum fidelitatis*“ a byl přijat za usedlého měšťana.⁶⁷ Přestože se po roce o této záležitosti v radě nejednalo, zdá se, že stanovenou podmínku nesplnil a měšťanství tedy pozbyl, neboť pod datem 12. července 1748 je v matrice měšťanů znovu zaznamenáno jeho přijetí. V zasedání rady tohoto dne Jan Pleni(!) ohlásil, že svůj měšťanský dům odstoupil svému příbuznému Petru Ceronimu.⁶⁸

Pravděpodobně ještě téhož roku se Petr Ceroni oženil s Barbarou Viktorií Freyovou. Měli čtyři děti, z nichž však jedno brzy zemřelo. Nejstarší syn Karel Jiří se narodil 24. dubna 1749, dne 15. května 1753 přišel na svět Jan Nepomuk Petr Maria a nejmladší byla dcera Kateřina Viktorie, narozená 23. dubna 1756. Petr Ceroni zemřel 7. března 1774.

Nejstarší syn Karel převzal otcův obchod s kořením (*Spezereihandelsmann*) a v roce 1775 se stal i majitelem domu (měšťanskou přísahu složil 19. července 1776). Jeho obchod však zřejmě neprosperoval, neboť asi v roce 1799 se Karel Ceroni stal kancelistou hradištského magistrátu, jímž zůstal až do své smrti v roce 1812. Dům byl v roce 1804 úředně odhadnut a roku 1808 prodán. Když 29. října 1806 zemřela Karlova manželka Anna, zanechala vedle manžela a dvou již dospělých synů ze svého prvního manželství dvě děti – osmnáctiletého syna Jana Nepomuka, studenta práv, a dvanáctiletou dceru Terezii. Předmětem dědictví byl pouze prádelník (*Kleider-Kasten*).⁶⁹

Karel Ceroni zemřel 13. února 1812 a dědici byly jeho dvě děti – Jan a Terezie. Jan Nepomuk Ceroni se stal někdy před rokem 1810 nadporučíkem u dragounů a v říjnu 1813 zemřel v Sasku na následky zranění, utržených v bitvě u Lipska. Majetek rodiny v roce 1812 tvořilo pouze zařízení domácnosti, nábytek a nějaké prádlo a oblečení v odhadní ceně 83 zlatých, které bylo prodáno v dražbě.

Karlova sestra Kateřina se roku 1776 provdala za Jana Czikanna, pozdějšího brněnského starostu (v letech 1804-1821).

Mladší Karlův bratr Jan Petr Ceroni absolvoval v roce 1768 uherskohradištské jezuitské gymnázium, poté studoval filozofickou fakultu v Olomouci a práva ve Vídni. Po studiích pracoval nejprve jako praktikant u Nejvyššího soudního dvora ve Vídni, pak vystřídal několik

dalších úřednických míst, až v roce 1789 natrvalo zakotvil jako sekretář u Moravsko-slezského zemského gubernia v Brně. Zemřel v Brně 3. září 1826.

S jménem Jana Petra Cerroniho je spojena především rozsáhlá sbírka historických památek k dějinám Moravy, jichž byl ve své době předním znalcem. Je uložena v Moravském zemském archivu v Brně.⁷⁰

O dalších měšťanech máme už jen velmi skromné zprávy, mnohdy není znám ani jejich původ ani zaměstnání.

JAN JINDŘICH VIR se v pramenech objevuje v roce 1657, kdy v Uherském Hradišti koupil dům, který za několik let zase prodal. V té době byl členem městské rady.⁷¹ V roce 1670 se znovu oženil, ale v listopadu 1673 byl již mrtev a vdovu Veroniku si vzal Matouš Ignác Collebius.⁷²

FRANC ANTONÍN PERGAMEN v roce 1738 koupil v dražbě dům a byl přijat za měšťana, 1741 koupil v dražbě jiný dům, který v roce 1746 vdova Anna Josefa Pergamenová převedla na svého nového manžela.⁷³

O JANU JAKUBU CORNELIOVI víme pouze to, že v roce 1649 prodal grunt své manželky a o dva roky později se podruhé oženil. V roce 1685 vdova Anna Korneliuska prodala dům svému zeti Petru Džulianovi.⁷⁴

Mezi roky 1693-1703 zde vlastnil dům JAN BAPTISTA NOSTICIUS, později s přídomkem de Helicon, a v roce 1799 koupil dům JOSEF MAJERAN. ANTON CAROLI byl přijat za měšťana v roce 1754 a koupil dům.⁷⁵ Z Veselí nad Moravou sem přišel kupec PAVEL SOLDATI v roce 1750.⁷⁶

Mezi přijatými měšťany jsou dále uvedeni ŠTĚPÁN SCANDARI (1718), CHRISTOPH LONGIN (1719), JACOB IGNATI (1726), obchodník s kořením FRANZ VENUS (1785) a na počátku 19. století ještě obchodník střížním zbožím a galanterií (1809) DOMINICO CHANCELLERI.⁷⁷

Nejistota zůstává u lékaře JANA HANZELIHO a poté jeho stejnojmenného syna se stejným zaměstnáním. Rodina zde žila od roku 1722 minimálně do roku 1792⁷⁸ a měla úzký vztah k rodině Ceroni – městský fyzik Johann Hanzeli s manželkou byli kmotry Jana Petra Cerroniho.

V Uherském Brodě se v období 16.-18. století usadily vedle již dříve zmíněných ještě další osoby prokazatelně italského původu.

JAN KOMPAS, Vlach, „připověděl se pod moc a ochranu panu purkmistru a pánům“ dne 5. června 1665. V roce 1671 koupil dům, který Anna Kompaska roku 1687 prodala Lorencovi Francovi.⁷⁹

JOANN ANTONI MONTIN z Milána („z Maylandu“) připověděl se k městu dne 28. února 1701⁸⁰ a JAKUB KUTTRI(?) byl přijat za měšťana 13. května 1682.⁸¹

Dne 13. září 1690 připověděl se k městu Brodu Uherskému GOTTFRIET PICZETI, železník, který sem však přišel z Nového Města „strany skladu a obchodu svého železného, by volně a svobodně kupectví své a prodej železa prováděti mohl“. ⁸² Snad jeho dům koupil po mnoha letech od vdovy „Pitzetky“ Martin Pogliies.

V záznamech o přijatých měšťanech následuje několikaletá mezera a další máme k dispozici až od roku 1709. Jako Italové jsou označeni JOSEPH MARIA RONCUM (?) „ze Vlach rozelý“ pod datem 12. září 1716 a FRANTZ DE BERNARDI 27. května 1718.⁸³

Italský původ nelze vyloučit u Kašpara Konsona a snad i KAŠPARA JANIHO, který sem však přišel z Ober-Hollabrunu a měšťanem se stal 31. října 1738.⁸⁴ Kupec KAŠPAR CONSON přišel z Vyškova a přijat byl za měšťana v Uherském Brodě 12. prosince 1738, jako zdejší kupec je uváděn také v roce 1743.⁸⁵ Zemřel 19. 2. 1754 a zanechal vdovu Annu a sirotky Kašpara a Eleonoru. Eleonora zakrátko zemřela a Kašpar vstoupil do dominikánského kláštera.⁸⁶ Anna Consonová zůstala nadále majitelkou obchodu s kořením a v roce 1767 ho odstoupila obchodnímu příručím Johannu Pauspartlovi s celým šenkovním domem. Svědky odstupní smlouvy byli Martin Pogliies a Petr Ceroni z Uherského Hradiště.⁸⁷

V seznamu radních z roku 1708 je jmenován DOBIÁŠ PETRUZI, který zemřel roku 1743, a mezi měšťany v témž roce MICHAL ANGEL, zemřelý roku 1719. Posledně jmenovaný zřejmě zanechal syna, neboť v roce 1743 je zapsán dlužní úpis na sirotčí peníze Martina Angela, t.č. na vojně.⁸⁸